

اگه میخوای کار و زندگیت
برکت پیدا کنه بسم الله بگو

سرشناسه	:	عزیزی، محمدعلی، ۱۳۶۲ فروردین -
عنوان و نام پدیدآور	:	نمونه آزمونهای مستند و پرتکرار برگزار شده استخدامی مربی امور تربیتی (حیطه عمومی) (پکیج آموزش، آزمون و پاسخ تشریحی).../تالیف محمدعلی عزیزی
مشخصات نشر	:	تهران: سامان سنجش، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	:	۴۸۸ ص.
فروست	:	... سری کتابهای GET (آمادگی مطلق).
شابک	:	۹۷۸ - ۶۲۲ - ۸۳۵۷ - ۰۶ - ۵
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
موضوع	:	آزمونهای استخدامی -- ایران Employment tests - - Iran استخدام دولتی -- ایران -- آزمونها Civil service- - Iran- - Examinations مربی پرورشی - ایران -- آزمونها Education, Elementary - - Iran - - Examinations آزمونها و تمرینها آموزش و پرورش -- Education - - Examinations, questions, etc.
رده بندی کنگره	:	JQ۱۷۸۶
رده بندی دیویی	:	۳۵۱/۰۷۶
شماره کتابشناسی ملی	:	۹۶۸۲۸۲۰

برای تهیه کتاب
اینجا کلیک کنید

نمونه آزمونهای مستند و پُر تکرار برگزار شده استخدامی

مربی امور تربیتی

(حیطه عمومی)

مشاغل کیفیت بخشی آموزش و پرورش

(پکیج آموزش، آزمون و پاسخ تشریحی)

قابل استفاده برای مربی امور تربیت بدنی و سلامت، مربی امور تربیتی و مشاوره، مربی امور تربیتی و سبک زندگی، مشاور وزارت آموزش و پرورش مقاطع کارشناسی و ارشد (آمادگی مطلق)

از سری کتاب های GET

که معارف و اندیشه اسلامی و انقلابی

که تاریخ و فرهنگ تمدن

که دانش سیاسی، اجتماعی و حقوق اساسی

که توانایی های عمومی و ذهنی

خلاصه درس

نمونه آزمونهای مستند و برگزار شده

با پاسخنامه واقعاً تشریحی

تألیف:

دکتر محمدعلی عزیزی

برای تهیه کتاب
اینجا کلیک کنید

نمونه آزمونهای مستند و پرتکرار برگزار شده استخدامی

مربی امور تربیتی

(حیطه عمومی)

تألیف: دکتر محمدعلی عزیزی

ناشر: سامان سنجش

مدیر تولید و ناظر فنی چاپ: محمدعلی عزیزی

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۲

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۴۹۰۰۰۰ تومان

تهران: خ انقلاب خ ۱۲ فروردین پایین تر از خ وحید نظری بن بست حقیقت پلاک ۴ واحد ۲

۶۶۱۷۶۶۳۰ - ۶۶۴۱۱۰۴۳ - ۶۶۴۸۱۶۳۵

انتشارات سامان سنجش

۰۹۱۲۲۲۳۴۲۲۲ - ۰۹۱۲۲۲۰۱۴۶۳

تهران: خ انقلاب خ ۱۲ فروردین کوچه الوندی بن بست خجسته پلاک ۲

۰۹۱۲۷۹۴۵۰۶۳ - ۶۶۴۰۶۸۷۲ - ۶۶۴۱۳۲۵۸

پخش دریای کتاب

Samansanjeshbook.com

بیاید به مقوق دیگران امتراهم بگذاریم.

دوست عزیز، این کتاب ماصل دسترنج چندین ساله مؤلف، مترجم و ناشر آن است. تکثیر و فروش آن به هر شکلی بدون اجازه از پدیدآورنده کاری غیرافلاقی، غیرقانونی و غیرشرعی و کسب درآمد از دسترنج دیگران است. نتیجه درست این عمل نادرست، موجب رواج بی‌اعتمادی در جامعه و بروز پیامدهای ناگوار در زندگی و محیطی ناسالم برای فود و فرزندانمان می‌گردد.

برای تهیه کتاب
اینجا کلیک کنید

مقدمه

با حمد و ستایش باری تعالی که توانایی جمع‌آوری و تدوین و تألیف مطالب کتاب حاضر را به اینجانب اعطا فرموده است تا بتوانیم در راه اعتلای آموزشی و ورود نیروهای متخصص و توانمند برای پیشرفت اهداف علمی این مرز و بوم گامی کوچک اما مؤثر برداریم.

اصل، پذیرفته شدن مورد توجه و عنایت اندیشمندان، صاحب‌نظران، کارشناسان و سایر دست‌اندرکاران این حوزه آموزشی و تخصصی می‌باشد؛ به همین منظور پیش‌بینی ضرورت تهیه و تنظیم مجموعه‌ای که ظرفیت لازم را برای جذب و انتخاب برترین‌ها در این رشته‌ی مهم دارا بود ما را برآن داشت تا با تلاش فراوان و تنظیم خلاصه مهم‌ترین نکات و بهترین سؤالات استاندارد و درج و ثبت بعضی از داده‌ها و اطلاعاتی که یک داوطلب ورزیده باید بداند درجه‌بندی و با بهترین مقیاس‌های استاندارد حال حاضر تهیه و پیش روی شما عزیزان قرار دهیم. لذا با امید موفقیت شما متقاضی گرامی و توان سنجش یادگیری یادگیرندگان و تقویت جایگاه آموزش آنان و ابراز برتری مسلم در فرآیند تکمیل نیروهای زبده و متخصص در جای‌جای میهن عزیزمان بتوانیم با اتکاء به قدرت لایزال الهی و بهره‌گیری از رهنمودهای بزرگان سربلند و پیروز بوده و تمام تلاش خود را در راه ارتقای جایگاه این رشته و به‌کارگیری بهینه‌ی آن در سربلندی ایران عزیز به کار بندیم.

اکنون عصری است که سرعت و شتاب ابزار رسیدن به توانایی است، لذا سؤالات طرح شده آزمون‌های استخدامی برگزار شده بوده، تا سرعت و توانایی شما را در امتحانات پیش رو تضمین کند.

این مجموعه برای اولین بار در کشور با دقت و ظرافت فراوان گردآوری شده است که حاصل تجربه اینجانب در تدریس و تجربیاتی که در طی برگزاری و شرکت در آزمون‌های مختلف استخدامی در کشور داشته‌ام می‌باشد. تولید مجموعه حاضر ترکیبی از خلاصه درس و نمونه سؤالات تضمینی برگزار شده می‌باشد و پاسخ‌ها طوری طراحی شده که برای داوطلبین گرانقدر کاملاً قابل فهم و استنباط باشد.

لازم به ذکر است با توجه به اینکه ممکن است در یک آزمون استخدامی فقط تعدادی از دروس جزو منابع آزمون باشد، جهت سهولت متقاضیان گرامی به تفکیک دروس پرداختیم. در این مجموعه خلاصه درس طوری گنجانده شده است که ریشه اصلی مطلب را بیان نماید. همچنین علاوه بر مطالب شرح داده شده در کتاب، پاسخ سؤالات نیز به صورت کاملاً تشریحی شرح داده شده است تا متقاضیان محترم زمان خود را صرف یافتن پاسخ سؤالات در شرح خلاصه ننمایند. امیدواریم مجموعه حاضر مورد استقبال شما عزیزان قرار بگیرد.

در کتاب حاضر سعی شده مطالب مربوطه به صورت خلاصه و در عین حال جامع در دسترس داوطلبان و علاقه‌مندان قرار بگیرد. برای فراگیری بیشتر مباحث در آخر هر فصل، نمونه آزمون‌های برگزار شده مرتبط گنجانده شده و پاسخنامه آنها به صورت تشریحی درج گردیده است.

در واقع وجه تمایز کتابی که در دست دارید نسبت به سایر کتب مرتبط شامل:

۱. فصل‌بندی در زمینه های تخصصی
۲. سؤالات چهارگزینه‌ای به همراه پاسخ تشریحی بدون ابهام
۳. آزمون‌های جامع برگزار شده همراه با پاسخ تشریحی
۴. منابع تخصصی و جامع جهت پاسخگویی
۵. موجود بودن آخرین آزمونهای برگزار شده تا سال جاری و.....
۶. قابل استفاده برای شرکت در کنکور سراسری و آزاد

امید است داوطلبان عزیز با مطالعه این کتاب گامی مثبت برای رسیدن به اهداف خود در جهت بالابردن علم و تخصصی شدن ارگان‌های کشور عزیزمان بردارند.
در پایان لازم است از خوانندگان محترم این کتاب درخواست نمایم که در صورت مشاهده هرگونه اشتباه انشایی و املایی، این حقیر را از طریق ایمیل زیر مطلع نمایند تا در هرچه بهتر شدن این اثر از مشارکت شما عزیزان بهره کافی را ببرم.

با آرزوی موفقیت - انتشارات سامان سنجش

Samansanjesh- pub@yahoo.com

برای تهیه کتاب
اینجا کلیک کنید

فهرست مطالب

۹	خلاصه مباحث معارف و اندیشه اسلامی و انقلابی
۱۰	بخش اول: خلاصه طرح کلی اندیشه های اسلامی درقرآن
۵۷	نمونه آزمونهای مستند و پرتکرار برگزار شده استخدامی
۶۱	پاسخنامه تشریحی
۶۴	بخش دوم: جدال دو اسلام
۹۴	نمونه آزمونهای مستند و پرتکرار برگزار شده استخدامی
۱۰۷	پاسخنامه تشریحی
۱۱۲	بخش سوم: وصیت نامه سیاسی و الهی امام خمینی(ره)
۱۴۰	نمونه آزمونهای مستند و پرتکرار برگزار شده استخدامی
۱۵۶	پاسخ نامه تشریحی
۱۶۷	خلاصه مباحث تاریخ و فرهنگ تمدن
۱۶۸	بخش اول: همزمان امام حسین علیه السلام
۱۹۴	نمونه آزمونهای مستند و پرتکرار برگزار شده استخدامی
۲۰۸	پاسخنامه تشریحی
۲۱۵	بخش دوم : خدمات متقابل ایران و اسلام
۲۵۶	نمودار درختی خدمات متقابل اسلام و ایران
۲۶۵	نمونه آزمونهای مستند و پرتکرار برگزار شده استخدامی
۲۸۲	پاسخنامه تشریحی
۲۹۵	بخش سوم : توسعه و مبانی تمدن غرب
۳۲۴	نمونه آزمونهای مستند و پرتکرار برگزار شده استخدامی
۳۳۵	پاسخنامه تشریحی
۳۴۰	خلاصه مباحث دانش سیاسی، اجتماعی و حقوق اساسی
۳۴۱	بخش اول: قانون اساسی
۳۷۲	نمونه آزمونهای مستند و پرتکرار برگزار شده استخدامی
۳۹۴	پاسخنامه قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
۳۹۵	بخش دوم: بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی
۴۰۶	نمونه آزمونهای مستند و پرتکرار برگزار شده استخدامی
۴۱۳	پاسخنامه بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی
۴۱۵	بخش سوم: میثاق نامه مکتب حاج قاسم(وصیت نامه الهی سیاسی شهید سپهبد حاج قاسم سلیمانی)
۴۲۴	نمونه آزمونهای مستند و پرتکرار برگزار شده استخدامی
۴۳۱	پاسخنامه ی تشریحی
۴۳۵	نمونه پرسش و پاسخ تشریحی
۴۴۰	خلاصه مباحث توانایی های عمومی ذهنی
۴۶۲	نمونه آزمونهای مستند و پرتکرار برگزار شده استخدامی
۴۷۰	پاسخنامه تشریحی
	منابع و مآخذ

سلام دوست عزیز

همان طور که می دانید برای آزمون استخدای جدید، منابع و دروس تغییرات عمده ای داشته که از جمله (معارف و اندیشه اسلامی و انقلابی) با محوریت کتاب طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن و جدال دو اسلام، مطرح و تصویب شده است.

مطالعه منابع فوق و دسترسی به نمونه سوالات مشابه سال های قبل و رویکردهای پرسش و پاسخ ها، شاید کمی برای بعضی از داوطلبان عزیز، وقت گیر باشد.

به همین منظور و برای کمکی هرچند کوچک، طبق روال انتشارات محترم سامان سنجش، کتابی فراروی شما قرار می گیرد که علاوه بر دسترسی آسان و دسته بندی به نکات و نمونه سوالاتی که نیاز دارید، اعتماد به نفس بیشتری در شما ایجاد شود.

نکته قابل ذکر این که برای تایپ این کتاب در نرم افزار ورد، زحمت و هزینه زیادی متحمل شده است که در فرصت کم، حتما دارای نواقصی نیز هست گرچه تلاش شده که نواقص حد الامکان برطرف شود. امید آن که در این فرصت محدود، خدمتی هرچند ناچیز در محضر شما عزیزان مقبول افتد.

مولف

برای تهیه کتاب
اینجا کلیک کنید

خلاصه مباحث

معارف و اندیشه اسلامی و انقلابی

۱- طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن

۲- جدال دو اسلام

۳- وصیتنامه سیاسی الهی امام خمینی (ره)

بخش اول: خلاصه طرح کلی اندیشه های اسلامی در قرآن

مقدمه ی طرح کلی اندیشه ی اسلامی در قرآن

– طرح اسلام به صورت مسلکی! اجتماعی و دارای اصولی منسجم و یک آهنگ و ناظر به زندگی جمعی انسانها، یکی از فوری ترین ضرورت های تفکر مذهبی است. مباحثات و تحقیقات اسلامی، پیش از این بطور غالب، فاقد این دو ویژگی بسی مهم بوده و از اینرو در مقایسه اسلام با مکاتب و مسالک اجتماعی این روزگار، باحثان و جویندگان را چندانکه شاید و باید، به نتیجه ثمربخش و قضاوت قاطع نرسانیده است یعنی از اینکه بتواند مجموعاً طرح و نقشه یک آئین متحدالاجزاء و متماسک را ارائه دهد و نسبت آن را با مکتبها و آئین های دیگر مشخص سازد، عاجز مانده است. اما هدف از رفتارها طبق اندیشه ها و مسلک ها و نظریات مختلف، که در شکل رفتارهای اجتماعی، و... نمود می کند و البته یکی از مهم ترین رفتارها و اهداف در حیطه ی دانش اندوزی و معلمی یا تبلیغ و ارشاد و مقام افتا و دیگر امور نمود پیدا می کند همین طرح های کلی اندیشه اسلامی است که در قرآن عزیز مطرح شده است و تعلیم و تربیت دینی با آن شکل پیدا می کند.

مفهوم هدف و مبنای تعیین آن: برخی از محققان برای هدف ۴ معنا ذکر کرده اند:

– رفتار وظیفه ای: بجای هدف میتوان از کلمه وظیفه استفاده کرد. (مانند: هدف کلیه تصفیه یا پالایش خون است)
– رفتار خودساماندهی

– رفتار متوجه هدف: این رفتار را می توان سرسپاری به یک هدف تعریف کرد.

– رفتار هدف دار: این کلمه جایی بکار می رود که شوق و قصدی نسبت به هدف وجود داشته باشد.
مفهوم هدف و واژه های مترادف آن:

(الف) معنای لغوی هدف: نشانه تیر، هر شیء بلند و برافراشته.

(ب) معنای لغوی غرض: شوق و انگیزه، خواست، نشانه تیر.

(ج) معنای لغوی قصد: اعتدال و میانه روی، آهنگ کاری کردن، عمد و تعهد، راه راست و مستقیم.

(د) نهایت و سرانجام کار، هدف و غرض، مقصود، پرچم.

نکته: در اصطلاح فلسفی نتیجه انجام کار را «غایت» و انگیزه ای را که مسبوق به آگاهی از نتیجه آن است «علت غایی» می نامند.

مفهوم هدف در تعلیم و تربیت: هدف در تعلیم و تربیت به معنای وضع نهایی و مطلوبیست که بطور آگاهانه،

سودمند تشخیص داده شده است و برای تحقق آن، فعالیت های مناسب تربیتی انجام می گیرد.

کارکردهای هدف های تربیتی: رهبری فعالیت های تربیتی، ایجاد انگیزه در فرد، ارائه معیاری برای ارزیابی فعالیت های تربیتی.

ویژگی مشترک تمام اهداف تربیتی (غایی، کلی، جزئی و رفتاری): این اهداف نتیجه یک یا چند فعالیت تربیتی هستند.

معنای لغوی هدف عبارت است از: نشانه تیر، پرشی بلند و برافراشته

ویژگی های هدف: (۱) داشتن اختیار: ماهیت هدف مستلزم دو جزء آگاهی و اراده است. پس هدف تنها در حوزه

افعال اختیاری ای که با علم و اراده صورت می پذیرند معنا دارد.

(۲) انگیزش: چون نیل به اهداف تامین کننده نیاز روانی و دیگر نیازهای فرد است وی با میل و رغبت به سوی هدف

حرکت می کند.

(۳) انتخاب مسیر: برای رسیدن به هدف، به مدیریت، برنامه ریزی و تعیین مسیر احتیاج است.

عمل تربیتی، فعالیتی اختیاری: منظور از تربیت و عمل تربیتی، در چهارچوب نظام آموزش و پرورش، فرآیندی است که رکن اصلی آن برنامه ریزی برای نیل به هدفی تربیتی است. طبق این تعریف می توان عمل تربیتی را عملی هدف دار دانست و عناصر آگاهی و اراده را در آن دخیل کرد.

تاثیر عمل تربیتی قابل پیش بینی و مشخص است.

برخی از اعمال و افکار انسان ها و عوامل طبیعی میتوانند تاثیر تربیتی داشته باشند اما آنچه مهم است مقصود تربیتی است زیرا عمل بدون مقصود تربیتی حتی اگر تاثیر تربیتی داشته باشد، "عمل تربیتی" نخواهد بود.

تطبیق اهداف تعلیم و تربیت با هدف زندگی: چه ارتباطی بین اهداف زندگی و اهداف تعلیم و تربیت وجود دارد؟ جواب: هدف زندگی هماهنگ ساختن رفتار و عملکرد انسان با ساختار وجودی اوست. این ساختار دربردارنده ی عوامل فطری است. انسان با اتخاذ تدابیر لازم در نظام تعلیم و تربیت تلاش می کند در این مسیر فطری حرکت کند. پس می توان گفت:

بین هدف زندگی و اهداف تعلیم و تربیت رابطه ای مستحکم برقرار است. به این معنا که هدف غایی در تعلیم و تربیت همان و از تعلیم و تربیت صحیح نیز بی بهره بماند.

هدف زندگی انسان از نظر قرآن: قرآن در آنجا که سخن از هدف آفرینش انسان و سیر حرکت او پیش می آید انسان را موجودی معنوی و روحانی تلقی میکند و خط مشی زندگی او را نیز با توجه به این مهم ترسیم می نماید. تقسیم حیات انسانی به دو دوره ی دنیوی و اخروی بیانگر این نگرش است که سرانجام انسان باید در میدانی وسیع تر از دنیا به حیات خود ادامه دهد تا خلقت او عبث نباشد. از نظر قرآن انسانی سعادتمند است که خدا را عبادت کند و به او نزدیک شود. البته عبادت خدا به معنای نفی بهره گیری از دنیا نیست بلکه به این معناست که تمام جلوه ها و قوای فکری و استعدادهای نهفته انسانی باید یک هدف را مدنظر قرار دهند و آن خداست. در اصطلاح قرآن انسانی کامل است که به قرب الهی دست یابد. پس:

مبانی دینی تعیین اهداف: وظیفه دین در تعیین اهداف تعلیم و تربیت به نقش آن در زندگی انسان برمی گردد.

برای مثال در دین اسلام با دیدی توحیدی به مسائل زندگی توجه می شود.

دین به نگرش فلسفی فرد به تعلیم و تربیت و به دنبال آن اهداف تربیتی جهت می دهد.

کسی که با دیدی الهی به جهان هستی می نگرد نمی تواند در زندگی رفتاری همچون یک فرد ملحد داشته باشد.

رفتار فرد موحد برگرفته از تعالیم الهی و با جهتی است که منجر به یک آرامش روانی در او می شود برخلاف فرد ملحد که زندگی را محدود به رفاه و آرامش برگرفته از امکانات مادی می داند.

نکته: فلاسفه اساسی ترین نقش را در تدوین مکاتب تربیتی ایفا کرده اند.

نکته: معرفت شناسان و اغلب فلاسفه، با ارزش گذاری و سنجش میزان صدق و واقع نمایی شناخت ها به بررسی مسائل معرفت شناسی می پردازند.

مقایسه دیدگاه های معرفتی: * آرمان گرا (ابدئالیست):

- برای خرد و ذهن ارزش خاصی قائلند.

- شاگرد در امر آموزش و تدریس محوریت دارد.

- بهترین معرفت، معرفتی است برخاسته از شاگرد و نه فرو کرده در ذهن وی.

* واقع گرا (رئالیست):

- اهمیت خاصی برای اطلاعات حاصل از حواس قائلند.

- مهمترین وظیفه آموزش آشکار ساختن گزیده ای از معرفت گردآورده شده بشر برای شخص در حال رشد است. پس ابتکار در آموزش از آن معلم یا انتقال دهنده فرهنگ است.
- معرفت درست، معرفتی است که با جهان آن چنان که هست تطبیق یابد.

* عمل گرا:

- فلسفه معرفتی آنان بر پایه معرفت حاصل از عمل استوار است و حقیقت را معرفتی می دانند که خود حاصل تعامل انسان و محیط زندگی است.
- هم معلم و هم شاگرد باید بجای پیروی از ساخت سنتی محتوای درسی به معلوماتی توجه کنند که مفید بودن آنها اثبات شده باشد.

- شاگرد و خواسته ها و نیازهای او محور فعالیت های آموزشی است زیرا آموزش به عنوان معرفتی که حاصل تقابل ذهن و جهان خارج است، امری تصنعی نیست و جزء زندگی محسوب می شود.
بعلاوه چون عموماً بحث‌ها، ذهنی و دور از حیطه تأثیر عملی و عینی و مخصوصاً اجتماعی، انجام گرفته بیش از معرفتی ذهنی به بار نیآورده و نسبت به زندگی جمعی انسانها، علی‌الخصوص نسبت به تعیین شکل و قواره جامعه، تعهد و تکلیف و حتی نظریه روشن و مشخصی را ارائه نداده است.

سخن دیگر آنکه قرآن! سند قاطع و تردیدناپذیر اسلام! در بیشترین موارد، سهمی در روشنگری و راهگشائی نیافته و به جای آن، دقت‌ها و تعمقات شبه عقلی یا روایات و منقولات ظنی! و گاه با اعتباری بیشتر امیداندار و مسئول شناخته شده و بالنتیجه، تفکرات اعتقادی جدا از قرآن و بی‌اعتنا به آن، نشو و نما یافته و شکل گرفته است. شاید همین بی‌ارتباطی و بی‌اعتنائی یا احساس بی‌نیازی یا نومیذی از امکان استفاده صحیح! که هر یک به نوبه خود، معلول عواملی خاص است! موجب آن گشته که تدبر در آیات قرآن، جای خود را به قرائت و تلاوتی سطحی و سرسری و فاقد نتیجه و ثواب دنیوی و یکسره برای پاداش و جزای اخروی، داده و کتاب کریم الهی دستمایه عوامی‌ها و عوام‌فریبی‌ها شده است.

با توجه به این واقعیت‌میتوان به طور خلاصه سه خصوصیت مهم را در بحث‌ها و گزارش‌های فکری اسلامی، ضرورتی دانست که تخلف از آن شایسته متفکران آگاه و مسئول این روزگار نیست:

نخست آنکه معارف و دستگاه فکری اسلامی از تجرد و ذهنیت محض، خارج گشته و! همچون همه مکاتب اجتماعی! ناظر به تکالیف عملی و بویژه زندگی اجتماعی باشد و هر یک از مباحث نظری، از این دیدگاه که چه طرحی برای زندگی انسان و چه هدفی برای بودن او و چه راهی برای رسیدن به این هدف، ارائه‌میدهد مورد بررسی و تأمل و تحقیق قرار گیرد.

دیگر آنکه مسائل فکری اسلام، به صورت پیوسته و به عنوان اجزاء یک واحد مورد مطالعه قرار گیرد و هر یک به لحاظ آنکه جزئی از مجموعه دین و عنصری از این مرکب و استوانه‌ای در این بنای استوار است و با دیگر اجزاء و عناصر، هم‌آهنگ و مرتبط است! و نه جدا و بی‌ارتباط با دیگر اجزاء! بررسی شود تا مجموعاً از شناخت این اصول، طرح کلی و همه جانبه‌ای از دین به صورت یک ایدئولوژی کامل و بی‌ابهام و دارای ابعادی متناسب با زندگی چند بعدی انسان، استنتاج شود.

دیگر آنکه در استنباط و فهم اصول اسلامی، مدارک و متون اساسی دین، اصل و منبع باشد، نه سلیقه‌ها و نظرهای شخصی یا اندوخته‌های ذهن و فکر این و آن... تا حاصل کاوش و تحقیق، به راستی اسلامی باشد و نه هر چه جز آن‌برای بر آمدن این منظور، قرآن، کاملترین و موثقتترین سندی است که‌میتوان به آن متکی شد که: " باطل را از هیچ سوی بدان راه نیست و در آن، مایه روشنگری هر چیز هست " و البته در پرتو تدبری ژرف پیمانه‌ها را ما را به آن فرمان داده است.

آنچه در این رساله گرد آمده، نموداری است از کوششی برای تامین این منظورها، به صورت گزارشی از اسلام طی یک سلسله سخنرانی.

در این سخنرانی‌ها کوشیده شد که مهمترین پایه های فکری اسلام از سازنده ترین و زنده ترین ابعادش، در خلال آیات رسا و روشن قرآن جستجو شود. و آنگاه ضمن تشریح تبیینی که شیوه تدبر و تعمق در قرآن را به شنوندگان بیاموزد، پایه های مزبور در این آیات، مشخص و نشان داده شود و در موارد لازم از روایات صحیح صادر از پیامبر خدا و ائمه معصومین علیهم السلام برای توضیح و تأکید، بهره‌گیری گردد، تا ضمن اینکه آیاتی از قرآن مورد تأمل و تدبر و فهم قرار گرفته، اصلی از اصول اسلام، آنهم از دیدگاهی عملی و زاینده تعهد و تکلیف و به عنوان یکی از نقاط طرز تفکر و ایدئولوژی اسلام، تبیین گردیده باشد.

...و بالاخره برای آنکه از مجموع مطالب ایراد شده، خلاصه و محصلی در ذهن و اندیشه مستمعان به جای بماند و مبدأ تفکر و تعمقی مستقل و مستمر باشد، حاصل محتوای سخنرانی در ورقه ای ثبت شده و روز به روز در اختیار حاضران نهاده میشود... آنچه اکنون تقدیم میشود مجموعه آن خلاصه هاست (با اندک تصرفی) که انتشارش پاسخ لازمی است به درخواست منطقی و مقبول بسیاری از شنوندگان سخنرانی ها یا آوازه آنها... بیدین امید که سودمند افتد و پذیرفته آید.

سوم آبانماه - ۱۳۵۳

بخش اول: ایمان

خدا و پیامبر را اطاعت کنید، تا مشمول رحمت شوید.

و شتاب کنید برای رسیدن به آمرزش پروردگارتان، و بهشتی که وسعت آن، آسمانها و زمین است؛ و برای پرهیزگاران آماده شده است. کسانی که در توانگری و تنگدستی، انفاق می‌کنند و خشم خود را فرو می‌برند و از (خطای) مردم درمی‌گذرند؛ و خدا نیکوکاران را دوست دارد.

بحث ۱ معنای: تقوای اسلامی (تقوای ستیز نه تقوای گریز)

رهبانیون مسیحی برای اینکه دامن شان به گناهان آلوده نشود، رهبانیت (گوشه‌گیری و ترک دنیا) پیشه کردند. به کوه ها و غارها و بیغوله ها پناهنده شدند.

اما عالم اسلامی، رهبانیت ندارد، فرار ندارد. مسلمان سعی می‌کند نجات دهد غریق را.

یک فرد آگاه مسلمان، هر انسان مسلمان باید اینگونه باشد. اصلاً مفهوم "مسلمان و مسئول بودن" با یکدیگر لازم و ملزوم هستند. مسلمان سعی میکند نجات دهد غریق را.

مسلمان با تقوا خودش را مجهز می‌کند و لباس تقوا را بر تن می‌پوشد و وارد منطقه‌ی گناه میشود برای نجات گناهکاران. خلاصه تقوا این است. در اینصورت این چنین تقوایی عامل پیروزی است زیرا تو خود را مجهز کردی و با تجهیزات مناسب داری به جنگ میروی پس پیروزی.

بحث ۲: تقوا عامل پیروزی است آیا این تقوا عامل پیروزی است؟

بله، انسان متقی چون خود از گناه نمی‌ترسد، می‌تواند دیگران را نجات دهد. زیرا کسی که بترسد خودش دچار میکروب شود نمی‌تواند در این شرایط پُر از میکروب، میکروبی‌دهها و بیمارها را نجات دهد؟ "واتقوا الله" تقوای الهی پیشه کنید "لعلکم تفلحون" شاید که پیروز و رستگار و موفق گردید.

بحث ۳: اطاعت خدا

یعنی پذیرفتن قوانین و دستورات خدا اطاعت از خدا با اطاعت از رسول اکرم تفاوتی ندارد.

در زمان پیغمبر اکرم، کسانی مدعی این شدند که ما به خدا ایمان داریم ولی با پیامبر اکرم می‌جنگیدند.

اگر خدا نمی‌گفت: پیامبر خدا را پیروی کنید دشمنان پیامبری گفتند ما مطیع خداییم؛ و این ایمان به خدا را مایه عدم پیروی از پیامبری کردند و می‌گفتند خدا که نگفته است از تو پیامبر اطاعت کنیم! اصلاً می‌گفتند اطاعت از غیر خدا شرک است و به همین خاطر ما از تو پیروی نمی‌کنیم.

بعضی از نافرمانان خدا اینجور وانمود می‌کنند که مطیع خداوند هستند! در صورتی که وقتی با خود خلوت می‌کنند، می‌بینند که نامه‌ی اعمالشان سیاه است. اگر خداوند نمی‌گفت باید از دستورات پیامبر اطاعت کنید، دشمنان پیامبر هم می‌گفتند: ما مطیع خداییم.

خداوند با دستور به اطاعت از پیامبر خواست مشخص کند اطاعت خدا یعنی چه؟ جالب است که برخی ادعا می‌کنند که ما مطیع خداییم ولی بنده‌ی فرمان خدا نیستیم، در واقع اینها ملتزم به لوازم این بندگی نیستند و به طور کامل ایمان به خداوند ندارند.

بحث ۴: اول باید عمل کرد و بعد از خدا رحم و رحمت خواست

رحم خدا یعنی چی؟ ما نسبت به رحم خدا اشتباه فکری کنیم و می‌گوییم: خدا از سر کوتاهی و عمل‌هایی که نکرده ایم بگذرد و به ما رحم کند. اگر نافرمانی کردیم، اگر به واجبات و تکالیف عمل نکردیم، اگر گناه کردیم، اگر از منطقه ممنوعه‌ی الهی پا عقب نکشیدیم، فقط یک امیدواری داریم، اینکه خدا به ما رحم کند! - این تصور اشتباه است.

یعنی جایی که کم‌کاری کردیم و عمل نکردیم می‌آییم می‌گوییم انشاءالله خدا با رحمش با ما رفتار کند. در صورتی که قرآن می‌فرماید: شما عمل کنید شاید مورد رحمت پروردگار قرار گرفتید. - پس ابتدا عمل کردن و انجام تکلیف آمده و اگر ناخواسته قصوراتی در حین انجام تکلیف بود، ان شاءالله.. خدای بخشد.

نکته مهم: رحمت خدا آن وقتی است که یک، ملتی به مسئولیتش عمل کند. خدا وقتی به مردمی رحم میکند که یک ملتی به مسئولیتش عمل کند و تکالیف خود را انجام دهند. هفتصد میلیون مسلمان بنشینند به انتظار ابر رحمت پروردگار بر سرشان ببارد، و در عین حالی که امید رحمت الهی دارند، آن وقت راه‌ها را باز کنند تا دزدان ناموس و غارتگران دین بیایند همه چیزشان را ببرند؛ به امید رحمت خدا بنشینند؟ پس بگو بنشینند حالا حالا ها!!

شرط نزول رحمت الهی بر سر مسلمانان:

اگر ما به "اطيعوا الله واطيعوا الرسول" عمل کردیم، اگر ما به تمام تکالیف الهی و حجت‌های الهی که بر روی دوش مان است عمل کردیم، اگر خالصانه از دستور پیامبر الهی اطاعت کردیم - حتی اگر به ضرمان بود، بپذیریم، و از دستور پیامبر ناراحت نشویم و خالصانه تسلیم باشیم: "يسلموا" تسلیم ما. "این جور مومنینی و اینجور مسلمانانی، مومنین و مسلمانان واقعی هستند. اگر اینجور بود یک ملتی، یک امتی، اگر یک عده جمعیت به اینصورت تحت فرمان خداوند قرار گرفتند، آن وقت هست که رحمت الهی و لطف بی‌نهایت الهی شامل یک امت میشود و به مقام آقایی میرسد. آنوقت هست که یک ملت به رشد انسانی میرسد، آنوقت هست که اسارت‌ها و زنجیرها از دست و پای او باز میشود.

بحث ۵: ارزش مغفرت؛

اینکه انسان باید قدر خود را بداند آنگاه، اهمیت مغفرت را. ای انسانی که برای یک وجب آب و گل در فلان منطقه حاضری سبقت‌گیری یا فلان سرمایه را با تلاش بسیاری خواهی بدست بیاوری چرا به سوی چیزی که شایستگی حقیقی برای تو دارد سبقت نمی‌گیری؟ تو بزرگترین عظمت وجودی بعد از پروردگار را داری.

چرا به چیزهایی دل بستهای که هم مقام تو نیستند، به سوی چیزی سبقت بگیر که با مقام تو سازگار است و آن مغفرت الهی است. - و بهای جان های شما تنها خود خداوند است.

- ای انسان سرعت بگیر به سوی مغفرت الهی: وَسَارِعُوا

مغفرت پروردگار از همه چیز بالاتر است و مغفرت آن چیزی است که ارزش و عظمتش، از آسمانها و زمین بالاتر است. البته کسی که به نام دین به تومی گوید دنیا را ترک کن تماماً دروغ می گوید بلکه دل بستگی به دنیا را ترک کن و عزت خود را بخاطر مادیات زیر سؤال نبر.

بحث ۶: توبه باید همراه با جبران و عمل باشد نه فقط توبه‌ی زبانی باشد

مغفرت یعنی چی؟

ما خیال می کنیم غفران یعنی اینکه فلان کس ظلم کرده، غارت کرده و بعدمی آید عذرخواهی می کند و خدا هم او را می بخشد! روز قیامت به خاطر قطره ی اشکی که داشته یا توجه و توسلی که داشته، خدا هم می گوید خیلی خُب ما تو را بخشیدیم. مغفرت خدا این نیست.

غفران یعنی التیام و پُر کردن یک خلأ. با گناهان بر روح شما زخمی وارد میشود و مانند زخم جسمی است که مقداری از گوشت افتاده است، باید بر آن مرهمی گذاشت تا بتراود و گوشت زاید؛ بر روح نیز باید مرهمی گذاشت تا عقب افتادگی آن از تعالی جبران شود. روحی که از اوج انسانیت و تکامل و نقطه‌ی پرواز انسانی یک قدری منحط کرده و عقب افتاده است. جبران برای این عقب ماندگی چیست؟

ماشینی را فرض کنید که کمی عقب افتاده حالا برای اینکه بخواهد جبران کند باید کمی تندتر برود، باید کمی بی وقفه تر برود، کمی از خواب خود بزند و کمی به خود سخت بگیرد نه اینکه استراحت کند و بگوید غلط کردم و کار نکند و بگوید خدا جبران می کند. باید زودتر حرکت کنی و تأخیر یک ساعته را جبران کنی. این میشود غفران الهی. - نباید ناامید شد و نگوییم خدا نمی بخشد، نه اگر به سمت نیکی ها بروید جبران می شود ولی نیز نباید از عمل کردن غافل شد و فقط دل خوش به سخن گفتن و دل خوش داشتن کرد. خداوند می فرماید: " وَأَمِّنْ وَعَمِلْ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى. - " پس می بیند بر عمل تأکید شده است در این آیه - و از طرفی باید با تلاش بیشتری جبران کرد چرا که می فرماید: بهشت که برای هر کسی نیست، باید تلاش کرد و جبران کرد، خداوند می فرماید بهشت جاودان برای متقین است.

اهمیت هجرت در اسلام

کسانی که ایمان آوردند و هجرت نمودند و با مال و جان خود در راه خدا جهاد کردند، و کسانی که (به مؤمنان مهاجر) پناه دادند و یاری نمودند، آنها پشتیبان یکدیگرند؛ و آنها که ایمان آوردند و مهاجرت نکردند، هیچ گونه ولایتی = [تعهدی] در برابر آنها ندارند تا هجرت کنند. و (تنها) اگر در (حفظ) دین (خود) از شما یاری طلبند، بر شماست که آنها را یاری کنید، جز بر ضدّ گروهی که میان شما و آنها، پیمان (ترک مخاصمه) است، و خداوند به آنچه انجام می دهید، بیناست.

هاجرُوا" هجرت کردن یعنی چه؟

هجرت تنها به معنای رفتن از یک شهر به شهر دیگر نیست.

اولاً: هجرت به معنای یکباره از همه چیز دست شستن به خاطر هدف، به خاطر پیوستن به جامعه‌ی اسلامی، به خاطر قبول تعهد در مجموعه تشکیلات جامعه‌ی اسلامی محسوب میشود.

در هجرت زمان پیامبر، شما وقتی از مکه به مدینه می آمدی، دیگر مغازه‌ی پُرآوازه و پُر متاع خود را نداشتی، دیگر اگر همسرت مسلمان نمی شد باید او را رها می کردی باید دل می کنیدی، عزیزترین کسانت امروز دیگر دشمن خونین تو هستند. هجرت یعنی این. آن کسانی که هجرت کردند همه ی این محرومیت ها را پذیرفتند.

از سوی دیگر، هجرت برای بنا کردن بنای عظیم جامعه‌ی اسلامی یک خشت را با خود بردن و قرار دادن در جای خود. جامعه‌ی اسلامی که در مدینه به وجود آمده بود، نیاز داشت به عناصر مومن، فعال، پر تلاش، پرتوان، سابقه‌دار، اسلام فهم، محبّ و معتقد به این راه با دلی سرشار از ایمان.

آن کسی که هجرت می‌کرد باید از عیش و نوش و راحتی و محبت و خاطره می‌گذشت می‌آمد مدینه. -و کسانی که اینها را در خانه‌ی خود مسکن دادند و کسانی که هجرت کردند، همه یک عنصرند و با هم پیوستگی دارند. (البته برای ساختن بنای جامعه‌ی اسلامی اُولَئِكَ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَاءُ بَعْضٍ " اما کسانی که هجرت نکردند و ایمانشان را همراه عمل نکردند حَتَّى يُهَاجِرُوا " یعنی هجرت نکردند جزو شما نیستند، میان شما و آنها به هم پیوستگی نیست.

ایمان خشک و خالی در دنیا هم اثر نمی‌دهد برادر، در جامعه‌ی اسلامی هم اثر گذار نیست در آخرت که جای خود دارد. یعنی اصلاً اثر نمی‌کند.

- کسانی که ایمان آوردند اَمَنُوا وَهَاجَرُوا " و در راه خدا جهاد کردند و آنهایی که پناه دادند و باری کردند آنها هستند مومنان حقیقی " اولئك المؤمنونهم حقاً " و بقیه چه هستند؟ مومنین دروغین.

نکته : اگر دیدیم که ایمان داریم ولی آن نتایجی که برای افراد مومن بیان شده برای ما نتیجه نشده بدانیم که این ایمان ما نقصی در آن است.

منظور از ظلمت چیست؟

خدا سرپرست کسانی است که ایمان آورده باشند، آنها را از ظلمت‌ها به سوی نور هدایت می‌کند. منظور از ظلمت چیست؟ ظلمت‌های جهل، خرافه، غرور، نظام‌های تحکّم آمیز و ضد انسانی است همه ی آن چیزهایی که برای بشر و برای گوهر بینش بشر، زندان و سیاه چال محسوب میشود آنها را از ظلمات میرهاند به سوی نور. اما چه نوری؟ -نور معرفت، دانش و ارزشهای بشری.

مشرك مورد نظر نور الهی و لطف خدا نیست. بخاطر همین است که مشرك همیشه مضطرب است. مشرك همیشه دغدغه دارد، مشرك همیشه زندگی‌اش همراه با اضطراب است، برایش نورانیت نیست معرفت واقعی نیست...

زندگی اسلامی در پرتو برداشت از بیانات رهبری

اصلاح فضای زندگی با ارزشهای اسلامی سیره پیامبر

روشی برای رشد اخلاق صحیح اسلامی در جامعه

بحث...نگاهی اجمالی و کلی به سیره ی رسول خداست... نکته یی که امروز در بحث زندگی رسول اکرم (ص) مورد نظر من می باشد، عبارت از این مطلب است که پیامبر اسلام برای آن که ارزشها و اخلاق اسلامی کاملاً در جامعه جا بیفتد. و با روح و عقاید و زندگی مردم مخلوط و ممزوج بشود، فضای زندگی را با ارزشهای اسلامی آغشته می کرد. یک وقت کسی دستور می دهد یا توصیه میکند که مثلاً مردم حسن خلق و گذشت و صبر و استقامت در راه خدا داشته باشند و ظلم نکنند و دنبال اقامه ی عدل و داد باشند؛ یعنی توصیه و دستور دادن و تعلیم دادن مطرح است - که البته کار لازمی است و پیامبر اسلام هم تعلیم می داد یعلمهم و درس معرفت و زندگی به مردم می آموخت - اما یک وقت مطلب از یاد دادن بالاتر است؛ یعنی معلم کاری می کند و رفتاری در پیش می گیرد که این اخلاق و وظیفه ی اسلامی در جامعه به شکل رنگ ثابت در می آید، با عقاید غلط مردم به مقابله برمی خیزد، با احساسات جاهلی، و تهنده های رسوب کرده ی اخلاق غیر اسلامی مبارزه می کند و مقابل می شود، به جامعه و مردم شوک وا و در مقاطع مناسب و با روشهای مناسب، کاری می کند که فضای جامعه و محیط زندگی مردم با این صف

